הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי **אַבְרָהָם** דּ֫ב מֵאַוּוריטְשׁ זי״ע
בַּעַל מְחַבֵּר סֵפֶר
״בַּת עַיִן״

קַוִּים לִדְמוּתוֹ הַטְּהוֹרָה
אֲשֶׁר זָכִינוּ לִשְׁמֹעַ מִפִּי־קָדֶשׁ מוֹרֵנוּ מְאוֹר עֵינֵינוּ שְׁלִיטָ״א

***

הָעִיר אַוּוריטְשׁ

הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אַבְרָהָם דּ֫ב זי״ע בַּעַל ״בַּת עַיִן״, הָיָה דָּר בָּעִיר אַוּוריטְשׁ, שֶׁהָיְתָה שׁוֹכֶנֶת בִּזְמַנָּם בִּמְדִינַת רוּסְיָה.

הָעִיר אַוּוריטְשׁ זוֹ אוֹתָהּ הָעִיר נָאוּוירְטְשׁ שֶׁאֵלֶיהָ נָסַע רַבֵּנוּ זַ״ל (כַּמּוּבָא בְּחַיֵּי מוֹהַרַ״ן, סִימָן קנ״א וְהָלְאָה), **וְלֹא יָדְעוּ פֵּשֶׁר נְסִיעָה זוֹ וְכוּ׳** [וּמּוּבָא (עַיֵּן ׳שִׂיחַ שָׂרְפֵי קֹדֶשׁ׳ הֶחָדָשׁ, סִימָן ע״ח בְּהַגָּהָה), שֶׁמַּה שֶּׁמּוּבָא בְּחַיֵּי מוֹהַרַ״ן סִימָן קנ״ג, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל נִתְעַכֵּב בְּפוּרִים בְּבֵית הָרַב דְּשָׁם שֶׁהָיָה מְחָתָּנוֹ קְצָת, הַכַּוָּנָה עַל הַ״בַּת עַיִן״, עַיֵּן שָׁם].

עֲלִיָּתוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

בְּסוֹף יָמָיו, עָלָה רַבִּי אַבְרָהָם דּ֫ב זי״ע לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהִתְיַשֵּׁב בִּצְפַת; בִּדְבַר עֲלִיָּתוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מְסֻפָּר מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה: פַּעַם נִקְלַע מִשָּׁלָח מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְעִירוֹ שֶׁל הַ״בַּת עַיִן״, וְרָאָה אֶת גֹּדֶל חִיּוּתוֹ שֶׁל הַ״בַּת עַיִן״ בְּשַׁבָּת קֹדֶשׁ (וְכַיָּדוּעַ, שֶׁבְּיוֹם הַשַּׁבָּת הוּא הָיָה אֵשׁ לֶהָבָה מַמָּשׁ), **וְהִתְבַּטֵּא הַמְּשֻׁלָּח: ׳כָּךְ הִיא הִתְלַהֲבוּתְכֶם בְּשַׁבָּת? הֲרֵי בְּשַׁבָּת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָאֲבָנִים מְאִירוֹת כְּמוֹ יַהֲלוֹמִים!׳...**

שָׁמַע זֹאת הַ״בַּת עַיִן״, וְהֶחְלִיט שֶׁהוּא עוֹלֶה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל... אֲפִלּוּ שֶׁהָיְתָה נְסִיעָה זוֹ כְּרוּכָה בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ שֶׁל מַמָּשׁ (מְעַטִּים אֵלּוּ שֶׁהָיוּ נוֹסְעִים אָז לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,

כִּי זֶה לֹא הָיָה קַל, וּכְמוֹ שֶׁמָּצִינוּ אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁמָּסַר נַפְשׁוֹ לְהַגִּיעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר בְּפֵרוּשׁ (שִׁבְחֵי הָר״ן, נְסִיעָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, סִימָן ז): ״**עַל כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֶׁל נְסִיעַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה לִי** מְסִירַת נֶפֶשׁ״], כִּי כְּשֶׁצַּדִּיק שׁוֹמֵעַ דָּבָר כָּזֶה, הוּא מְקַבֵּל אֶת זֶה בִּתְמִימוּת - ׳**הָאָדָם הַזֶּה הִגִּיעַ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאִם כָּךְ הוּא אוֹמֵר, בְּוַדַּאי הוּא לֹא יְשַׁקֵּר**׳... וְכֵן מֵחֲמַת שֶׁהָיָה כָּל כָּךְ אָדוּק בִּקְדֻשַּׁת שַׁבָּת, הֶחְלִיט שֶׁהַכֹּל שָׁוֶה, וְהִשְׁלִיךְ מֵעָלָיו אֶת כָּל הָרַבָּנוּת שֶׁהָיְתָה לוֹ בְּעִירוֹ, וְעָלָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

אִם זוֹכִים – רוֹאִים...

זְמַן מָה אַחַר שֶׁהִתְיַשֵּׁב בִּצְפַת, שׁוּב פָּגַשׁ הַ״בַּת עַיִן״ אֶת הַמְּשֻׁלָּח הַנַּ״ל, וְתָהָה בְּפָנָיו: ׳אָמְנָם קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֲנִי מַרְגִּישׁ כָּאן הֵיטֵב, אֲבָל הֲרֵי אָמַרְתָּ שֶׁהָאַבָּנִים מְאִירוֹת פֹּה כְּמוֹ יַהֲלוֹמִים, וְאֵינֶנִּי רוֹאֶה שֶׁכָּךְ הוּא בֶּאֱמֶת׳...

עָנָה וְאָמַר הַמְּשֻׁלָּח: ׳**רַבִּי, אִם זוֹכִים - רוֹאִים**׳...

שְׁמַע זֹאת הַ״בַּת עַיִן״, וּמֵחֲמַת שֶׁצַּדִּיקִים לוֹקְחִים בִּרְצִינוּת דְּבָרִים שֶׁהֵם שׁוֹמְעִים, מִיָּד סָגַר אֶת עֵצְמוֹ לְבַדּוֹ לְמֶשֶׁךְ שָׁנָה תְּמִימָה, וְאַחַר שֶׁיָּצָא הֵעִיד שֶׁבֶּאֱמֶת כֵּן הוּא, וְלֹא נָפַל מִדִּבְרֵי הַמְּשֻׁלָּח הַנַּ״ל דָּבָר אָרְצָה...

כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה בֶּאֱמֶת לִרְאוֹת אֱלֹקוּת - הוּא רוֹאֶה, וּבִפְרָט בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ, וּכְמוֹ שֶׁהָאַר״י הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר, שֶׁבְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ, אֲפִלּוּ דּוֹמֵם הָאֲדָמָה מְקַבֵּל עֲלֶיהָ... אִם כֵּן, אָדָם זוֹכֶה שֶׁהוּא רוֹאֶה מַמָּשׁ יַהֲלוֹמִים!

יוֹצֵא מֵהַסִּפּוּר הַזֶּה כַּמָּה דְּבָרִים: תְּחִלָּה - גֹּדֶל קְדֻשַּׁת שַׁבַּת קֹדֶשׁ, שֶׁאֲפִלּוּ הָאֲבָנִים וְהַדְּבָרִים הַגַּשְׁמִיִּים מִתְעַלִּים, וְכֵן אָנוּ רוֹאִים אֶת גֹּדֶל הַתְּמִימוּת שֶׁל הַצַּדִּיקִים, וְאֵיךְ שֶׁדַּיְקָא זֶה מַה שֶּׁמְּבִיאָם לִגְדוּלוֹת, וְכֵן אֶת הַקֶּשֶׁר שֶׁיֵּשׁ בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִקְרֵאת (שְׁמוֹת ג, ח) ״**אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ**״ - ׳זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׳ סוֹפֵי תֵּבוֹת ׳**שַׁבָּת**׳, כִּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִים שֶׁקְּדֻשַּׁת שַׁבָּת מְאִירָה בְּדֶרֶךְ אַחֶרֶת

לְגַמְרֵי, אָמְנָם שַׁבָּת הִיא לֹא מֵהַמִּצְוֹת הַתְּלוּיוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲבָל שַׁבָּת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זֶה עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי... (פְּעָמִים שֶׁמְּזַדַּמֵּן לָאָדָם לִהְיוֹת בְּחוּץ לָאָרֶץ, וְאָז מַרְגִּישׁ הֵיטֵב אֶת הַהֶפְרֵשׁ בֵּין קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְבֵין חוּץ לָאָרֶץ...), וּלְכָל זֶה זָכָה הָרַב הַקָּדוֹשׁ ה"בַּת עַיִן" זי"ע.

[מוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ הָיָה מְסַפֵּר אֶת הַסִּפּוּר הַנַּ"ל עַל הָרַב הַקָּדוֹשׁ בַּעַל "בְּאֵר מַיִם חַיִּים" זי"ע, אַךְ הָעוֹלָם מְסַפְּרִים אֶת זֶה עַל ה"בַּת עַיִן", וְאֵין בָּזֶה שׁוּם סְתִירָה, כִּי יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁכֵּן אֵרַע אֵצֶל שְׁנֵיהֶם... כִּי חֲרֵי שְׁנֵיהֶם הָיוּ בִּתְחִלָּה בְּאֵירוֹפָּה, ה"בְּאֵר מַיִם חַיִּים" הָיָה רַב בְּעִיר טְשֶׁעְרְנָאוֹוִיץ, וְה"בַּת עַיִן" בְּאַוְורִיטְשׁ, וְעַל כֵּן מְאֹד יִתָּכֵן שֶׁלִּשְׁנֵיהֶם הִגִּיעַ הַמִּשְׁלָח הַנַּ"ל - כִּי הוּא הִסְתּוֹבֵב בְּכָל מָקוֹם, וְלִשְׁנֵיהֶם הוּא אָמַר אֶת אוֹתוֹ הַדָּבָר, וּכְשֶׁשָּׁמְעוּ זֹאת זָרְקוּ מֵעֲלֵיהֶם אֶת הָרַבָּנוּת, וְעָלוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל].

מִתַּקֵּן תַּקָּנוֹת

בִּשְׁנוֹתָיו הָאַחֲרוֹנוֹת, תִּקֵּן ה"בַּת עַיִן" אֶת הַתַּקָּנוֹת שֶׁל ה"חֶבְרָא קַדִּישָׁא" בִּצְפַת, וּבְסוֹף הַתַּקָּנוֹת אַף בָּא עַל הֶחָתוּם, וְקִבְּלוּ אֶת זֶה בְּתֹקֶף וָעֹז.

רְעִידַת הָאֲדָמָה

מְסֻפָּר, שֶׁפַּעַם הָיְתָה בִּצְפַת רְעִידַת אֲדָמָה, וְהָיְתָה סַכָּנָה מְאֹד גְּדוֹלָה, וְה"בַּת עַיִן" הָיָה אָז בְּאֶמְצַע תְּפִלַּת מִנְחָה בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ, וְהָיָה רַעַשׁ גָּדוֹל וְעָצוּם מְאֹד וְכוּ', וּשְׁעַת סַכָּנָה הָיְתָה, וְקָרָא לְכָל הַמִּתְפַּלְּלִים לְהִסְתּוֹפֵף סְבִיבוֹ, וּבְאַרַח פֶּלֶא אַף שֶׁכָּל הַקִּירוֹת שֶׁל בֵּית הַמִּדְרָשׁ נָפְלוּ [וְכֵן רַבִּים שֶׁהָיוּ בַּחוּץ נִזּוֹקוּ], אַךְ אוֹתוֹ שֶׁטַח מְצֻמְצָם שֶׁבּוֹ שָׁהוּ ה"בַּת עַיִן" וְהַמִּתְפַּלְּלִים נִשְׁאַר עוֹמֵד עַל תִּלּוֹ... [וְעַד הַיּוֹם עוֹמֵד בֵּית הַמִּדְרָשׁ שֶׁלּוֹ בִּצְפַת, וְאוֹמְרִים שֶׁאָפְלוּ הַמָּקוֹם הֵיכָן שֶׁעָמְדוּ אָז - נִשְׁאַר עַד הַיּוֹם].

הֵם זִכְרוֹנָם!

אָמְנָם לְהָרַב הַקָּדוֹשׁ ה"בַּת עַיִן" לֹא הָיוּ יְלָדִים, אֲבָל "**צַדִּיקִים דִּבְרֵיהֶם הֵם זִכְרוֹנָם**" (יְרוּשַׁלְמִי שְׁקָלִים פֶּרֶק ב, הֲלָכָה ה), וּדְבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים נִדְפְּסוּ בְּסִפְרוֹ "בַּת עַיִן", שֶׁהוּא סֵפֶר נִפְלָא מְאֹד, וּבוֹ הוּא מְדַבֵּר רַבּוֹת מִקְּדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכֵן

מֵהַפֵּרוֹת שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט מִפֵּרוֹת שִׁבְעַת הַמִּינִים, וְכוֹתֵב שֶׁהֵם אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים וְכוּ'; הַסֵּפֶר שֶׁלּוֹ מָמָשׁ מָלֵא עִם קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל!

וְאַף אֶת שֵׁם סִפְרוֹ - "**בַּת עַיִן**" - הוּא קָרָא עַל קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַל שֵׁם הַפָּסוּק (דְּבָרִים יא, יב) "אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ דֹּרֵשׁ אֹתָהּ תָּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בָּהּ" וְגוֹ'; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לִטְעֹם מִקְּדֻשָּׁתָהּ!

זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן!

